

Konkluzje Rady w sprawie wpływu dobrej jakościowo pracy z młodzieżą na rozwój, dobrostan i włączenie społeczne młodych ludzi

(2013/C 168/03)

RADA I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,

PRZYPOMINAJĄC O POLITYCZNYM TLE PRZEDMIOTOWEJ KWESTII, A ZWŁASZCZA O:

1. europejskiej współpracy na rzecz młodzieży⁽¹⁾, która to współpraca obejmuje osiem dziedzin, w tym dobrostan i włączenie społeczne, kładzie nacisk na wspieranie i rozwijanie pracy z młodzieżą jako na międzysektorowe działanie pozwalające realizować ogólne cele tej współpracy i która stara się coraz bardziej skupiać na włączeniu społecznym, zdrowiu i dobrostanie młodzieży;
2. komunikacie Komisji pt. „Europa 2020” – zatwierdzonym przez Radę Europejską – w którym uznano, że praca z młodzieżą jest jednym ze sposobów zapewnienia wszystkim młodym ludziom możliwości uczenia się pozaformalnego;
3. zaleceniu Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego⁽²⁾;
4. wspólnych wnioskach ze zorganizowanej przez prezydencję irlandzką Konferencji UE na temat Młodzieży (11–13 marca 2013 r.)⁽³⁾,

OPIERAJĄC SIĘ NA:

5. rezolucji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w dniu 19 listopada 2010 r. na temat pracy z młodzieżą, w której to rezolucji zaapelowano o lepsze zrozumienie zjawiska pracy z młodzieżą i nadanie tej pracy większego znaczenia, a zwłaszcza o jej propagowanie, wspieranie i rozwijanie na różnych szczeblach,

UZNAJĄ, ŻE:

6. młodzi ludzie aktywnie pomagają tworzyć infrastrukturę społeczną i nadają żywotność społecznościom – zarówno społecznościom geograficznym, jak i społecznościom o wspólnych zainteresowaniach. Młodzi ludzie to populacja zróżnicowana i dynamiczna, o różnej sytuacji życiowej, różnych potrzebach, oczekiwaniach i aspiracjach. Bezpośredni wpływ na młodych ludzi – czasem decydujący – mają takie kwestie, jak demografia, dotychczasowe życie, różnorodność, zmiana etapów życiowych oraz możliwości. Dlatego polityka młodzieżowa powinna mieć te kwestie na

względzie i reagować na nie; powinna usamodzielniać wszystkich młodych ludzi, wzmacniać ich pozycję oraz promować równe szanse;

7. „praca z młodzieżą” to termin szeroki, obejmujący wiele działań o charakterze społecznym, kulturalnym, edukacyjnym lub politycznym podejmowanych przez młodzież, z udziałem młodzieży oraz na rzecz młodzieży. Coraz częściej w zakres tych działań wchodzi także sport i usługi dla młodzieży. Praca z młodzieżą jest elementem edukacji pozaszkolnej oraz może przybierać formę specjalnych zajęć rekreacyjnych prowadzonych przez osoby zawodowo lub ochotniczo pracujące z młodzieżą i przez liderów młodzieżowych. Sposób organizacji tej pracy jest różnorodny (odpowiadają za nią organizacje kierowane przez młodzież, organizacje dla młodzieży, grupy nieformalne lub służby dla młodzieży i organy publiczne). Praca ta przybiera różną formę i odbywa się w różnych warunkach (jest np. ogólnodostępna, grupowa, programowa, środowiskowa), a swój kształt zyskuje na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim;
8. praca z młodzieżą ma służyć przede wszystkim rozwojowi osobistemu i społecznemu młodych ludzi; ma ona szeroki zasięg, dzięki czemu dociera do młodych ludzi i ich aktywizuje, odwołując się do ich potrzeb i zainteresowań i uwzględniając ich środowisko. Taki zakres i zasięg są uzupełnieniem zakresu i zasięgu innych działań politycznych na rzecz młodzieży, a zatem praca z młodzieżą może być dla młodych ludzi sposobem nawiązywania kontaktów, stowarzyszenia się i dokonywania postępów;
9. aby zapewnić włączenie społeczne potrzeba wszechstronnego, międzysektorowego podejścia, które pomoże radzić sobie z wielowymiarowym charakterem marginalizacji i wykluczenia społecznego;
10. praca z młodzieżą odgrywa ważną rolę w zapobieganiu wykluczeniu społecznemu i zwiększaniu włączenia społecznego. Daje ona wszystkim młodym ludziom przestrzeń i możliwość rozwoju i „opiera się na procesach uczenia się pozaformalnego i nieformalnego⁽⁴⁾ oraz na dobrowolnym udziale”⁽⁵⁾;
11. skuteczna praca z młodzieżą i skuteczne inicjatywy młodzieżowe polegają na próbach wzmocnienia pozycji młodych ludzi i zachęcaniu ich do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Pozwalają im zdobyć umiejętności, kompetencje i doświadczenia, które będą przydatne w życiu, a tym samym maksymalizują czynniki ochronne, które zwiększają rozwój, dobrostan, autonomię i włączenie społeczne wszystkich młodych ludzi, w tym młodych ludzi o mniejszych szansach;

⁽¹⁾ Rezolucja Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010–2018) (Dz.U. C 311 z 19.12.2009, s. 1) i wspólne sprawozdanie Rady i Komisji z 2012 r. z realizacji odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (strategia UE na rzecz młodzieży 2010–2018) (Dz.U. C 394 z 20.12.2012, s. 5).

⁽²⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

⁽³⁾ 7808/13.

⁽⁴⁾ „Uczenie się pozaformalne i uczenie się nieformalne” – zgodnie z definicją zamieszczoną w zaleceniu Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego (Dz.U. C 398 z 22.12.2012).

⁽⁵⁾ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 19 listopada 2010 r. na temat pracy z młodzieżą (s. 3).

12. dobra jakość pracy z młodzieżą oznacza wolę stałego zapewniania młodym ludziom optymalnej oferty pracy z młodzieżą i praktyki w tej dziedzinie oraz stałego ich ulepszania. Polega ona na tym, że organizacje młodzieżowe, służby dla młodzieży oraz osoby pracujące z młodzieżą współpracują ze stosownymi zainteresowanymi stronami, aby zaplanować i zrealizować działania i programy adekwatne do zainteresowań, potrzeb i doświadczeń młodych ludzi, odpowiadające na te zainteresowania, potrzeby i doświadczenia oraz oparte na dowodach i skoncentrowane na efektach. Dobra jakość pracy z młodzieżą powinna oznaczać, że młodzi ludzie w niej uczestniczący czerpią z niej jak największe korzyści,

UWAŻAJĄ, ŻE:

13. włączenie społeczne powinno objąć wszystkich młodych ludzi, szczególnie młodych ludzi o mniejszych szansach, oraz wszelkie kwestie, z którymi mają oni do czynienia.

Potencjał przyczyniania się do realizacji celów politycznych – m.in. do włączenia społecznego – jaki ma praca z młodzieżą, można dodatkowo zoptymalizować, stosując podejście ukierunkowane na jakość, oparte na dowodach oraz zapewniające młodzieży główną rolę w opracowywaniu i realizacji oferty takiej pracy. Takie podejście sprzyja zaangażowaniu, rozwojowi i postępom młodych ludzi, a zarazem potwierdza ich atuty, zwiększa wytrwałość i kompetencje oraz uznaje ich potencjał w dziedzinie budowania kapitału indywidualnego, wspólnotowego i społecznego. Dobra jakość pracy z młodzieżą to zagadnienie uniwersalne, które działa na korzyść młodych ludzi, pozwala doskonalić praktykę pracy z młodzieżą oraz przyczynia się do szerzej pojętych celów politycznych.

- a) Praca z młodzieżą aktywizuje młodych ludzi w ważnym rozwojowo okresie życia, i dlatego stanowi idealną okazję ku temu, by stymulować ich rozwój (osobisty, społeczny, edukacyjny, zawodowy i profesjonalny), dobrostan i włączenie społeczne.
- b) Praca z młodzieżą zapewnia wszystkim młodym ludziom możliwości i doświadczenie; jest ona zarówno zajęciem ogólnodostępnym, jak i ukierunkowanym wsparciem mogącym podnieść kompetencje młodych ludzi, a przy tym ograniczyć stojące na ich drodze bariery, może więc odegrać szczególną rolę w przypadku młodych ludzi o mniejszych szansach oraz młodych ludzi, którzy nie pracują, nie uczą się ani nie szkolą (NEET).
- c) Sposób organizacji pracy z młodzieżą jest zróżnicowany. Należy być świadomym tego bogactwa i tej różnorodności (sektorowej, organizacyjnej i tematycznej).
- d) Praca z młodzieżą powinna zyskać jasno określone miejsce w kontinuum edukacji i uczenia się przez całe życie oraz łączyć dziedzinę uczenia się pozaformalnego

i uczenia się nieformalnego. Wspomniane miejsce powinno bardziej niż dziś odzwierciedlać potencjał tej pracy w zaspokajaniu potrzeb młodych ludzi oraz odpowiadać jej roli w budowaniu inkluzywnego społeczeństwa.

- e) Ważnym narzędziem zwiększającym dostępność, widoczność, efekty i skuteczność polityki i oferty pracy z młodzieżą może być podejście jakościowe, oparte na dowodach.
- f) Elementem dobrej jakościowo pracy z młodzieżą mogą być stosowne systemy ocen, oparte na samoocenie lub ocenie wzajemnej, potwierdzanej w miarę możliwości oceną zewnętrzną. Systemy takie pomagają organizacjom zajmującym się pracą z młodzieżą, stanowią pomoc w programach takiej pracy i działaniach w tym zakresie, a także mogą zwiększyć potencjał organizacyjny i skuteczność organizacyjną oraz dać społeczeństwu obraz pracy z młodzieżą i jej efektów.
- g) Systemy zapewniania jakości gwarantują, że podczas przygotowywania i realizacji pracy z młodzieżą w pierwszej kolejności uwzględniane będą opinie młodych ludzi, a organizacje, programy i działania – będą adekwatne do potrzeb i aspiracji młodych ludzi oraz będą na te potrzeby i aspiracje reagować.
- h) Systemy zapewniania jakości pomagają osobom pracującym z młodzieżą doskonalić praktyki i rozwijać umiejętności poprzez tworzenie struktury i przestrzeni do refleksji, dialogu i działań.
- i) Praca z młodzieżą, jako że kładzie nacisk na rozwój osobisty i społeczny, przyczynia się do wielu rozwiązań politycznych na rzecz młodzieży, zwłaszcza w dziedzinie kształcenia i szkolenia, zdrowia, zatrudnienia oraz uczestnictwa w kulturze i sporcie. Nie zapominając, że praca z młodzieżą ma swoje własne charakterystyczne funkcje, można jednak bardziej zainteresować się tym, w jaki sposób mogłaby ona sprzyjać realizacji polityki w tych szerzej pojętych dziedzinach,

CHCĄC ZAPEWNIĆ DOBRĄ JAKOŚCIOWO PRACĘ Z MŁODZIEŻĄ ORAZ DOSKONALIĆ TĘ PRACĘ Z MYŚLĄ O ROZWOJU, DOBROSTANIE I WŁĄCZENIU SPOŁECZNYM MŁODYCH LUDZI, WSKAZUJĄ PONIŻSZE PRIORYTETY:

14. starając się zadbać o to, by praca z młodzieżą była adekwatna względem zainteresowań i potrzeb młodych ludzi oraz by stanowiła odpowiedź na te zainteresowania i potrzeby, a także by zoptymalizować rolę tej pracy w rozwoju, dobrostanie i włączeniu społecznym młodych ludzi, wskazano następujące priorytety:

- a) promować uzupełniającą rolę pracy z młodzieżą w kontinuum edukacji i uczenia się przez całe życie w celu poszerzenia doświadczeń młodych ludzi i wyposażenia ich na dalszą drogę życiową;

- b) sprzyjać lepszemu zestrojeniu polityki młodzieżowej (sposób wyznaczania priorytetów), oferty młodzieżowej (sposób tworzenia organizacji, programów i działań) i praktyki (sposób funkcjonowania organizacji oraz sposób realizacji programów i działań) poprzez położenie nacisku na ściślejszą współpracę i wymianę wiedzy między politykami, naukowcami, praktykami i społecznością młodzieży w celu zapewnienia bardziej skoordynowanych, opartych na dowodach działań z zakresu pracy z młodzieżą;
- c) promować mechanizmy gwarantujące, że praca z młodzieżą będzie ukierunkowana na jakość, skoncentrowana na efektach i oparta na dowodach;
- d) stworzyć pomocnicze ramy jakości, w tym narzędzia oceny, do wykorzystania w pracy z młodzieżą, jako sposób na zapewnienie jak największego wpływu tej pracy na rozwój młodzieży, jej dobrostan i włączenie społeczne. Takie ramy należy odpowiednio wdrażać, wspierać i propagować, i włączać w te działania wszystkie zainteresowane strony, w tym młodych ludzi;
- e) starać się, by inicjatywy w dziedzinie pracy z młodzieżą (oferta i praktyka) opierały się na opiniach i aspiracjach samych młodych ludzi, a tym samym dawały im inkluzywną przestrzeń do rozwoju i wzmacniania swojej pozycji;
- f) respektując odrębność pracy z młodzieżą i jej własne charakterystyczne efekty, zidentyfikować i uznać umiejętności i kompetencje osobiste, społeczne i zawodowe będące efektem uczestnictwa młodych ludzi w pracy z młodzieżą, po to aby unaocznić wpływ tej pracy na powiązane dziedziny polityki i na dyscypliny praktyczne,
15. promowały – za pomocą otwartej metody koordynacji – zacieśnianie związków, zarówno w polityce, jak i w praktyce, z innymi dziedzinami dotyczącymi młodzieży, takimi jak zdrowie, kształcenie i szkolenie, zatrudnienie, kultura i sport;
16. promowały – w ramach oferty i praktyki pracy z młodzieżą – nacisk na jakość i efekty, które przyczyniają się do rozwoju, dobrostanu i włączenia społecznego młodych ludzi;
17. sprzyjały większej współpracy wszystkich stron zainteresowanych kwestią pracy z młodzieżą (szczególnie naukowców, osób kształtujących politykę, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, praktyków i młodych ludzi), po to by zidentyfikować wpływ dobrej jakościowo pracy z młodzieżą na samych młodych ludzi, na sektor młodzieżowy oraz na powiązane obszary polityki, np. opracowując dane o wpływie dobrej jakościowo pracy z młodzieżą oraz ułatwiając i zwiększając uznawanie i walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego na szczeblu krajowym i unijnym;
18. zachęcały młodych ludzi – i wspierały ich – poprzez inicjatywy edukacyjne, inicjatywy społeczeństwa obywatelskiego oraz dobre jakościowo inicjatywy młodzieżowe do udziału w życiu demokratycznym oraz do korzystania z istniejących i nowych narzędzi w celu uczestnictwa w kształtowaniu polityki, a tym samym sprzyjały ich rozwojowi, dobrostanowi i włączeniu społecznemu;
19. promowały – poprzez możliwości i programy dobrej jakościowo pracy z młodzieżą – uczenie się młodych ludzi poprzez praktykę i rozwijanie umiejętności, w tym umiejętności transferowalnych, oraz uznawanie i walidowanie takich umiejętności i kompetencji;
20. wspierały sektor młodzieżowy w tworzeniu struktur, metod pracy i kanałów komunikacji, tak by mógł dotrzeć do większego grona młodych ludzi, zwłaszcza młodych ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym;
21. stymulowały i wspierały – w celu promowania różnorodności i włączenia społecznego oraz budowania kapitału społecznego – dobrowolne korzystanie z oferty przeznaczonej dla młodzieży;
22. promowały rolę dobrej jakościowo pracy z młodzieżą poprzez maksymalizację możliwości jej finansowania w celu wspierania jej skuteczności;
23. za pomocą stosownych programów, platform i repozytoriów zachęcały do europejskiej i międzynarodowej wymiany wzorcowych rozwiązań, do szkolenia się, nabywania umiejętności oraz partnerskiego uczenia się w dziedzinie pracy z młodzieżą ukierunkowanej na jakość;
24. utworzyły tematyczną grupę ekspercką, która przeanalizuje systemy zapewniania jakości pracy z młodzieżą w państwach członkowskich UE i zbada, jak opracować wspólne wskaźniki lub ramy. Pomocą w tych pracach będzie przyszła analiza sporządzona przez Komisję Europejską. Efektem prac grupy powinno być sprawozdanie, w tym zalecenia, przedstawione Grupie Roboczej ds. Młodzieży. Projekt proponowanego zakresu zadań tej grupy i kryteriów członkostwa w niej znajduje się w załączniku,
- ZWRACAJĄ SIĘ DO KOMISJI, BY:
25. starając się oprzeć na wynikach swojej przyszłej analizy na temat wartości pracy z młodzieżą, stwierdziła, jakich inicjatyw potrzeba, by propagować dobrą jakościowo i skuteczną pracę z młodzieżą;

26. wzięła pod uwagę inne badania i inicjatywy w tej dziedzinie; rozpowszechniała wyniki oraz wyciągnęła wnioski z myślą o polityce, badaniach naukowych, praktyce i społecznościach młodzieżowych oraz o powiązanych dziedzinach polityki;
 27. zastanowiła się nad działaniami, które można by podjąć, gdy dostępne już będą przyszła analiza na temat wartości pracy z młodzieżą oraz wyniki prac tematycznej grupy eksperckiej ds. dobrej jakościowo pracy z młodzieżą.
-

ZAŁĄCZNIK

Projekt zakresu zadań i proponowane kryteria członkostwa w tematycznej grupie eksperckiej, która zostanie utworzona przez państwa członkowskie UE i Komisję**Cel**

Przeanalizować systemy zapewniania jakości pracy z młodzieżą w państwach członkowskich UE i zbadać, jak można by opracować wspólne wskaźniki lub ramy. Uwzględnić przykładową praktykę pracy z młodzieżą, proces takiej pracy i jej efekty oraz wpływ tej pracy na zaangażowanie, rozwój i postępy młodych ludzi.

Członkostwo

- Uczestnictwo państw członkowskich w pracach tematycznej grupy eksperckiej będzie dobrowolne. Państwa członkowskie mogą włączyć się w te prace w dowolnym momencie.
- Państwa członkowskie powinny wyznaczyć – za pośrednictwem Komisji – do członkostwa w grupie osoby posiadające doświadczenie i wiedzę ekspercką w przedmiotowej dziedzinie. Wyznaczone osoby dopilnują, by władze krajowe i inne stosowne zainteresowane strony były informowane o postępach prac grupy.
- W razie potrzeby grupa może zaprosić do udziału w swoich pracach dodatkowe wyznaczone osoby.
- Grupa, jeżeli uzna to za stosowne, może zaprosić także przedstawicieli młodzieży i przedstawicieli krajów pozauczestniczących w programie „Młodzież w działaniu” lub w kolejnym takim programie.

Procedura prac

- Prace tematycznej grupy eksperckiej będą podporządkowane zadaniom i ograniczone w czasie (maksymalnie 18 miesięcy). Grupa opracuje szczegółowy zakres swoich zadań oraz zwięzły program prac o wymiernych i wykonalnych założeniach.
 - Na inauguracyjnym posiedzeniu grupa wyznaczy przewodniczącego i wiceprzewodniczącego.
 - Wszystkie posiedzenia będą się odbywać w Brukseli; w razie potrzeby mogą się też sporadycznie odbywać w innych państwach członkowskich.
 - Komisja zapewni wsparcie eksperckie, logistyczne i sekretarskie w trakcie tworzenia grupy i w trakcie jej prac.
 - Grupa ekspercka będzie regularnie informować grupę roboczą ds. młodzieży o postępach swoich prac.
 - Grupa ekspercka przedstawi grupie roboczej ds. młodzieży sprawozdanie końcowe, w tym zalecenia, po to by wesprzeć rozwój polityki pracy z młodzieżą i tworzenie oferty takiej pracy.
-